

SOF-BULLETTINEN

SVERIGES
OLYMPIAHISTORIKERS
FÖRENING

Nr 1 * 1999 * FRÅN STARTEN NR 40 * ISSN 1104 - 7259

Ordförande:	Ture Widlund, Torsgatan 56, 113 37 Stockholm	08 - 341402
Vice Ordförande:	Owe Fröberg, Gammeltorpsväg 5 B, 155 30 Nykvarn	08-55247473
Sekreterare:	Mats Stoltz, Lokevägen 23, 191 45 Sollentuna	08-962322
Kassör:	Mats Peterson, Kallforsvägen 10, 142 32 Bandhagen	08-7276279
Klubbmästare:	Carl Erik Eriksson, Box 44, 179 04 Färentuna	08-56042056
Redaktör SOF-Bulletinen:	Stig Nilsson, Hagenvägen 12 B, 142 65 Trångsund	08-605 32 82
Övrig ledamot:	Alf Holmberg, Bastugatan 19, 118 25 Stockholm	08- 6582633
SOKs Representant:	Gösta Gärdin, Grevgatan 8, 114 53 Stockholm	08-6678692

**Verksam-
hetsberättel-
sen. Sid 3**

**Idrottens utvärdering
av OS-ansökan 2004.
Sid 6**

**Svenska
femkam-
pare repa-
rerade
guldmiss.
Sid 17**

**Skridskor och
Olympiska Spel.
Sid 12**

SOKs Årsmöte. Sid 19

SOF-Bulletinen

Organ för Sveriges
Olympiahistorikers
Förening (SOF)

Föreningen bildades
den 3 mars 1986

Ansvarig utgivare:

Ture Widlund

Utgivningsplan 1999

Nr	Utkom	Manusstopp
1	mars	10/2
2	maj	15/4
3	aug	15/7
4	nov	10/10

Redaktionen för SOF-Bulletinen påpekar att tidningens artiklar och annan text inte nödvändigtvis behöver spegla SOF:s uppfattning. Artiklarnas innehåll står helt för resp författares räkning. Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra in inkomna manuskript.

Adressbyte

SOF-medlemmar som flyttar till ny adress, var vänlig meddela SOF-ordföranden Ture Widlund detta. Adress se framsidan.

Nästa SOF-möte Årsmöte

Tisdagen den 30 mars

Se separat kallelse

Medarbetare

I detta nummer av SOF-Bulletinen har förutom redaktören Stig Nilsson följande personer medverkat, Vidar Martinell, Ture Widlund, Carl Erik Asplund, Alf Holmberg och Torsten Lindqvist

LEDARE

Dopingmissbruket inom elitidrotten är på väg att urholka allmänhetens förtroende för idrotten och dess utövare. Enligt en stor Gallup-undersökning som gjorts tycker 79 % av de tillfrågade i sex europeiska länder att dopingen är ett allvarligt problem inom den professionella idrotten.

Dopingskandalen vid Tour de France i sommaren 1998 har också lett till att många av de tillfrågade tappat intresset för cykelsporten. I Frankrike uppgår 26 % av de tillfrågade att deras intresse för cykel minskat som en följd av doping-avslöjandena.

Opinionsundersökningen har gjorts i sex länder, Danmark, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Italien och Spanien. I Danmark tycker 85 % av de tillfrågade att doping är ett allvarligt problem medan siffran i Spanien är 67 %. Av de tillfrågade spanjorerna tycker 34 % att EPO, som ökar kroppens produktion av röda blodkroppar och därmed prestationen i konditionsgrenar, borde tillåtas, medan bara 7 % av danskarna vill släppa det omstridda medlet fritt. Misstänksamheten mot de aktiva är stor. I Frankrike tror 90 % av de tillfrågade att elitcyklisterna dopar sig, medan ett annat exempel visar att 86 % av britterna tror att elitfriidrottarna använder doping.

I Sverige gör man en elitsatsning på högsta nivå för att komma till rätta med fusket på olika sätt.

- Genom idrotten har jag lärt mig vad som är rätt och fel. Nu vill jag ge något tillbaka av det idrotten gett mig. Det säger utförsåkaren Kristina Andersson som engagerat sig i Starta Vägen, idrottens etiksatsning.

Jag tvivlar på idrotten skrev en gång Ivar Lo Johansson. I dag har han många efterföljare om man tittar på dopingskandaler, läktarvåld, fusk och skattefiffel. Men det görs mycket positivt som inte hamnar på sportsidornas rubriker. Jämfört med moralen i andra organisationer torde idrotten klara sig bra i en jämförelse.

Starta vägen är ett samarbetsprojekt mellan Riksidrottsförbundet och SISU som drog igång 1996 och tar upp etik- och moralfrågor. Starta Vägen är ett bevis för att svensk idrott är självkritisk och förhoppningsvis får vi i framtiden Olympisk Spel utan några stora rubriker om svenskar som fuskat. Idrotten engagerar sig för att få bukt med våld, droger och mobbing som förekommer i samhället.

"Ulvskog svensk idrotts fiende nr 1"

Så skriver SOF-medlemmen Lars Sandlin i sin krönika i Aftonbladet. Och det är bara att understryka på detta. Många inom idrottrörelsen glädde sig åt att Lars Engqvist blev idrottsminister efter Leif "Blomman" Blomberg och han gjorde en rivstart. Men tyvärr fick han inte vara kvar länge. Nu har Ulvskog försökt tillföra svensk idrott dess största nederlag någonsin - gäller fotboll och ishockey. Politisk klämfingrighet som uppskattas till ett värde av 120 miljoner kronor. Det handlar om den lista av TV-program som den forna EU-motståndaren vill skydda för visning enbart i rikstäckande kanaler. När listan behandlades i kulturutskottet var det bar moderaterna som var emot. När frågan nådde konstitutionsutskottet hade vänsterpartiet och folkpartiet bytt sida. Men socialdemokraterna hade med sig miljöpartiet, centern och kristdemokraterna. När frågan sedan kom upp i Riksdagen fick Ulvskog bakläxa. Något som idrottsrörelsen uppskattade och det kan ge idrotten rätten att fritt sälja sin produkt. En underlig debatt isensatt av Ulvskog. Det har aldrig visats så mycket idrott i TV som nu i olika kanaler.

SOK har startat en informationskanal till förbund, idrottsutövare, sponsorer och andra, en Olympisk Bulletin. SOF har till SOK överlämnat sin medlemsförteckning och SOK har lagt in SOF-medlemmarna i sitt distributionsregister för Olympisk Bulletin. Därigenom kommer SOF-medlemmarna framledes att automatiskt få SOK:s Olympisk Bulletin.

STIG NILSSON

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE

Styrelse:

Ture Widlund, ordförande
Owe Fröberg, vice ordförande
Mats Stoltz, sekreterare
Mats Peterson, kassör
Stig Nilsson, redaktör SOF-Bulletinen
Carl-Erik Eriksson, klubbmästare
Alf Holmberg, övrig ledamot
Gösta Gärdin, utsedd av SOK

Revisorer:

Bo Nilsson
Birger Fält

Valberedning:

Tomas Söderberg, sammankallande
Anders Janson
Rune Kjellström

Styrelsen har under 1998 haft 4 protokollförda sammanträden.

Vid årets början var antalet medlemmar 197, varav 7 stöd-
jande, vid årets slut 212, varav 7 stöd-
jande.

Årsmötet ägde rum tisdagen den 31 mars i Stock-
holm, Vårdshuset Jakhornet, Löparrummet, med 21 med-
lemmar och 3 gäster närvarande. Efter årsmötet talade Per
Gedda, silvermedaljör i drake vid OS i Helsingfors 1952,
om "En seglares syn på olympisk segling".

Måndagen den 16 november 1998 hölls ett allmänt förenings-
möte i Stockholms Olympiastadion, VIP-rummet under
Kungliga läktaren, med 16 medlemmar och 1 gäst. Vid
föreningsmötet talade Stefan Lindeberg, SOK styrelse och
ansvarig för SOK:s elitsatsning, om "SOK:s program för
elitsatsning 1998-2004".

SOF-Bulletinen har under året utkommit med 4 nummer
och SOF-Bulletinen Special 3 gånger, varav 2 dubbelnr,
S*36-37, S*38 och S*39-40. S*36-37 utkom i januari
1998 och är en rapport om 90 sidor, exkl omslag, från
Sveriges Olympiska Akademi:s 5:e session på Bosön 24-
26 oktober 1997. Den är tryckt i 2 upplagor, med samma
inhåll men olika omslag, en för SOF och en för Sveriges
Olympiska Akademi. Nr 36 räknas till 1997 och 37 till
1998.

S*38, som kom ut i september 1998, är på 60 sidor, exkl
omslag. Det är en rapport från det av Internationella Olympiska
Akademien ordnade "9:e internationella seminariet för
sportjournalister 20-25 maj 1997". Vi tackar SOF-med-
lemmen Lars Sandlin, Aftonbladet, svensk deltagare på

seminariet, för att han ställt materialet till SOF:s förfogande.

S*39-40, som kom ut i månadsskiftet november-decem-
ber 1998, är på 116 sidor, exkl omslag. Det är en rapport
från "Sveriges Olympiska Akademi:s 6:e session 5-11 sep-
tember 1998 i Olympia, Grekland". Liksom S*36-37 är
den tryckt i 2 upplagor, med samma innehåll men olika
omslag, en för SOF och en för Sveriges Olympiska Aka-
demi. Nr 39 räknas till 1998 och 40 till 1999.

SOF är representerat i Sveriges Olympiska Akademi ge-
nom Ture Widlund. Akademin genomförde i Olympia, Grek-
land, den 5-11 september sin 6:e session. Från SOF deltog
Stig Nilsson. Han hade SOA:s uppdrag att dokumentera
sessionen och ta fram en rapport. Rapporten presenteras i
SOF-Bulletinen Special S*39-40. Andra SOF-medlem-
mar som deltog var SOA:s ordförande, Gösta Gärdin,
SOA-medlemmarna Ture Widlund, som höll ett föredrag
om "Olympiska Spelen 1834-1944", Stig Pettersson och
Rolf Peterson, SOK styrelseledamot Kerstin Bodin, Alan
Scott, Svenska Gång- och Vandrarförbundet, samt Sven
"Plex" Pettersson, som höll ett föredrag om "Olympiska
Spelen 1948-1998" och ledde diskussionerna. Under ses-
sionen lämnade 8 deltagare in ansökan om medlemskap i
SOF.

Sveriges Olympiska Kommitté har under 1998 börjat ge ut
en "Olympisk bulletin". SOF har till SOK överlämnat sitt
adressregister för att SOK skall lägga in SOF:s medlem-
mar i sitt distributionsregister. SOF-medlemmarna kommer
på så sätt att automatiskt få "Olympisk bulletin" utan kost-
nad.

Westgöta Idrottshistoriska Sällskap var värd för den VIII:e
Idrottshistoriska Konferensen i Vänersborg 25-26 septem-
ber 1998. SOF representerades på konferensen av sin vice
ordförande, Owe Fröberg. Andra SOF-medlemmar, re-
presenterande andra organisationer på konferensen, var Ove
Karlsson, Kaj Annebrant, Roger Gottfridsson, Anders
Hammer, Jan Lindroth, Fredrik Smedberg, Karl Örsan och
Olympiska Guldklubben genom Gunilla Lydén.

Sveriges Riksidrottsmuseum har lagt upp en egen hemsida
på Internet. På förfrågan har SOF medgivit att SOF:s namn
och adress får finnas med på en förteckning över idrotts-
historiska föreningar och idrottsmuseer i Sverige på Rik-
sidrottsmuseets hemsida.

Styrelsen vill påminna medlemmarna om att SOF till sina
samlingar tar emot donationer av alla former av olympiskt
material från såväl medlemmar som icke-medlemmar.

Sveriges Olympiska Kommitté inbjöd en representant för
SOF att närvara på dess årsmöte tisdagen den 24 novem-
ber 1998. Ordföranden representerade därvid SOF.

På årsmötena 1997 och 1998 har beslut tagits om infö-
rande och anskaffande av medlemsnål. 300 medlemsnålar

med utseende enligt årsmötets beslut har införskaffats. De skall, enligt årsmötesbeslut, säljas till medlemmarna till självkostnadspris, kr 20.-. Icke medlemmar kan köpa medlemsnålen för kr 50.-.

SOF:s hedersvimpel har under året förärats följande:

12. 98-03-31 Vidar Martinell, kassör 1990-1994

13. 98-03-31 Per Gedda, gästtalarare vid årsmötet

14. 97-11-16 Stefan Lindeberg, gästtalarare vid föreningsmötet

För den finansiella ställningen hänvisas till resultat- och balansräkning. Det kan noteras att det stora underskottet beror på att SOF-Bulletinen Special under 1998 utkommit med 2 dubbelnummer, där det första dubbelnumret till hälften hör till 1997 det andra till hälften till 1999. Vidare har kostnaden för medlemsnålamna inte periodiserats utan hela kostnaden belastar 1998.

Styrelsen tackar medlemmarna för det gångna verksamhetsåret och alla de som medverkat till att göra arbetet intressant och meningsfullt.

Ture Widlund **Owe Fröberg** **Alf Holmberg**
Mats Peterson **Mats Stoltz** **Stig Nilsson**
Carl-Erik Eriksson **Gösta Gärdin**

FÖRSLAG TILL

Verksamhetsplan

Det kommande verksamhetsåret planerar vi att fortsätta verksamheten enligt i huvudsak samma former som tidigare år.

Förutom årsmötet planeras ytterligare minst 1 allmänt medlemsmöte med samma uppläggning som tidigare, föredrag och trevlig samvaro.

Vi planerar att komma ut med 4 nummer av SOF-Bulletinen och 3 nummer av SOF-Bulletinen Special. Av det i månadsckiftet november-december 1998 utkomna dubbelnumret av SOF-Bulletinen Special, S*39-40, hänföres 39 till 1998 och 40 till 1999.

Samarbetet med Sveriges Olympiska Kommitté fortsätter. Medlemmarna kommer att få SOK:s "Olympisk bulletin" utan kostnad.

Vi kommer att bevaka vad SVIF:s arbetsgrupp för idrottsmuséer och idrottshistoriska föreningar gör.

Vi kommer att bevaka vad som händer internationellt på den idrottshistoriska fronten inom "International Society for the History of Physical Education and Sport, ISHPES, och på den olympiahistoriska fronten inom "The International Society of Olympic Historians", ISOH.

STYRELSEN

Bokslut

INGÅENDE BALANS 1998

Eget kapital	29 105:26	Bank-/Postgiro	22 424:26
		Lager (vimplar)	3 581:-
		Inventarier	3 100:-
Totalt:	29 105:26	Totalt	29 105:26

RESULTATRÄKNING 1998

SOF-Bulletinen	28 491:00	Medlemsavgift	29 995:00
Porto	11 451:40	Försäljning	1 065:00
Avg inbet serv	607:00	Ränta/Skatt	245:89
Övr avg pg	792:00	Annonser	5 850:00
Medlemsavgifter	150:00	Årets resultat	16 111:71
Dataservice	3 158:00		
Konferenser	1 820:00		
Vimplar (utdelade)	119:00		
Inköp SOF-pins	4 163:00		
Fr mask avskr	2 259:00		
Övrigt	257:00		
Totalt	53 267:60	Totalt	53 267:60

UTGÅENDE BALANS 1998

Bank-/Postg	7 206:55	Eget kapital	29 105:26
Lager (Vimplar)	3 462:00	Årets resultat	-16 111:71
Inventarier	2 325:00		
Totalt	12 993:55	Totalt	12 993:55

Revisionsberättelse

Undertecknade, som av Sveriges Olympiahistorikers Förening vid ordinarie årsmöte utsetts att granska räkenskaper och förvaltning för verksamhetsåret 1 januari - 31 december 1998, får efter fullgjort uppdrag avge följande revisionsberättelse.

Vi har granskat föreningens räkenskaper och andra handlingar, som lämnar uppgift om ekonomi och förvaltning. Räkenskaperna är förda med ordning och noggrannhet. Intäkter och kostnader framgår av utdrag av räkenskaperna ovan.

Vi har funnit att styrelsen på ett förtjänstfullt sätt handhaft förvaltningen och föreslår därför att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den period revisionen omfattar

Stockholm 9 februari 1999

BIRGER FÄLT BO NILSSON

Medlemsnål

Den på årsmötet 1998 beslutade medlemsnålen finns nu till självkostnadspris kr

20:- (+ eventuella kostnader)

Nålen beställes enklast genom att sätta in beloppet på SOFs postgirokonto
541410-7

20:- för leverans i ordinarie utskick. **25:-** för omgående separat leverans

Magdalena Forsberg fick Jerringpriset 1998

Magdalena Forsberg misslyckades vid OS i Nagano. Men hennes framgångar i övrigt räckte till att få Jerringpriset, som svenska folket röstar fram och arrangeras av Radiosporten. Magdalena fick 29,5 % av rösterna. Sedan följde Malin Ewerlöf 11,9, Rickard Rydell 10,2, Tony Rickardsson 10,0, Niklas Jonsson 6,4, Tre Kronor 6,3, Handbollslandslaget herrar 5,4, Fotbollslandslaget herrar 4,7, Kenny Bräck 4,6 och Curlinglandslaget damer 4,5.

Över 187 000 personer deltog i röstningen

Bertil Nordahl död

Bertil Nordahl, olympisk guldmedaljör i London 1948 och Guldbollvinnare 1948 har avlidit i Degerfors. Han blev 81 år. Han var äldst i syskonskaran varav fem bröder blev fotbollsspelare med Gunnar som den mest kände. Tre av bröderna var med om att vinna OS-guld 1948, Gunnar, Bertil och Knut. 1949 blev Bertil proffs i Atalanta, Italien. Han stannade där i tre år. Sedan blev han tränare i bl a Örebro, Brage och Degerfors.

Rune Johansson död

En av de stor ishockeybackarna i Sverige genom tiderna har gått ur tiden. Rune Johansson Hammarby en färgstark back som under lagets storhetstid på 40-talet var den som införde "bröstvärmarna" i svensk ishockey. Rune var stor grabb nr 29 och spelade 103 landskamper och var med och tog OS-brons 1952.

Tony Rickardsson bäst

Sportjournalisternas Klubb, Stockholm, har som vanligt röstat fram de tio bästa idrottsmännen 1998. Främst kom Tony Rickardsson, speedwayåkaren, som också var en stark kandidat till Svenska Dagbladets Bragdmedalj. Annika Sörenstam var näst bäst på en lista som innehöll fem damer och fem herrar.

1. Tony Rickardsson, speedway
2. Annika Sörenstam, golf
3. Magdalena Forsberg, skidskytte
4. Niklas Jonsson, skidor
5. Pernilla Wiberg, alpint
6. Malin Everlöf, friidrott
7. Lars Frölander, simning
8. Hanrik Larsson, fotboll
9. Ylva Nowén, alpint
10. Peter Forsberg, ishockey.

Laglistan toppades som väntat av bragdguldsvinnarna Handbollslandlaget.

1. Handbollslandlaget
2. Davis Cup-laget
- 3 Tre Kronor
4. Damlandslaget, curling
5. Fotbollslandslaget

Dags för Kina?

Fem år efter det svidande nederlaget mot Australien om att få arrangera OS år 2000 är Kina redo att åter söka sommar-OS år 2008. IOK-presidenten Juan Antonio Samaranch har uppmanat Kina att ansöka om spelen sedan man förlorat mot Sydney med endast två röster. Genom att Samaranch har uttryckt sig på detta sätt lutar mycket åt Kina år 2008. Människorättsorganisationer främst i USA har protesterat mot Kinas ansökan. Återstår att se vem som är starkast Samaranch eller människorättsorganisationerna. Osaka i Japan är också kandidat, men den japanska regeringen ställer sig inte bakom en ansökem sedan det framkommit mutanklagelser mot Nagano. Regeringen kapar tills vidare alla band med den inhemska olympiska kommittén.

Idrottens utvärdering av OS-ansökan 2004

Stockholm fick inte OS 2004 trots en bra ansökan. Varför gick det som det gick? Det försöker Bengt Wallin finna svar på i en utvärdering som han gjort på uppdrag av SOK. Den bygger på enkäter till de olympiska specialförbunden och ett flertal personer som varit inblandade i verksamheten. Det var på SOKs årsmöte den 27 november 1997 man beslutade att göra denna utvärdering ur idrottens synvinkel och uppdraget gick till Bengt Wallin.

Samtliga 35 Olympiska specialförbund besvarade enkätern. Förbunden uppger att de kom in i ansökningsprocessen vid olika tidpunkter. Alla anser sig ha kommit med för sent för att komma ut till föreningar och aktiva. Det mesta tyder också på att frågan inte haft hög prioritet hos förbunden och de talar om brandkårsutryckning och dålig planering. Svar som avgavs var t ex "vi fick inte veta om det", "kansliet tog ut folk själva så det blev fel personkemi", "världarna från 2004-kansliet tog över så vi kom helt i skymundan".

Arbetet mot IOK-delegaterna var bra. 2004-kansliet visade Stockholms bästa sidor och hade starkt engagemang.

Men opinionen vändes för sent, det folkliga stöder var för dåligt och specialförbunden kom in för sent - SOK var passivt. Därför blev engagemanget från idrotten dåligt. För lite ungdomar var inblandade.

En starkt bidragande orsak anses också vara att IOK hade dåligt samvete för Aten - missen med Atlanta måste repareras.

Det som bedömdes som bäst var en bra ansökan, att idrotten fick uppmärksamhet, omhändertagandet av IOK-delegaterna, det internationella arbetet och värning av internationella idrottsstjärnor.

Sämst ansåg man vara den bristande samverkan med idrotten och den negativa folkliga opinionen samt att idrotten användes för dåligt.

Men Stockholm 2004 har visat att vi kan göra en högklassig ansökan, men enkäten visar också att om den skall göras om vill specialförbundet vara mer engagerade.

Även de personer som intervjuades är inne på samma linje:

1. Vi kom in för sent. Idrottsrörelsen kände inte att de fick vara med.
2. IOK-delegaterna hade dåligt samvete gentemot Aten
3. Konkurrenten var för svår. Aten och Rom är två världsstäder med stark historisk tradition med goda ansökningar

4. Den folkliga förankringen var för dålig. Detta hade inte skötts på ett godtagbart sätt.

5. Bränderna och bombmannen spelade in.

För att ett relativt litet land som Sverige och en i världsperspektiv relativt okänd ort som Stockholm skall få arangera de Olympiska sommarspelen krävs

1. En bra ansökan - det hade Stockholm
2. Tillräckligt ekonomiskt stöd för att lansera kandidaturen - man fick fram det stöd man ansåg sig behöva
3. Ett optimalt utnyttjande av befintlig kompetens, tillgängliga resurser - här missade Stockholm både i det internationella lanseringsarbetet och i arbetet med den folkliga förankringen
4. Lite tur - oförutsedda händelser kan dyka upp, bombmannen och bränderna var sådana

Utredaren rekommenderar fortsatt utvecklingsarbete genom att inrätta en "Programgrupp för Olympiska Spel i Sverige".

När det gäller intervjun med de olika personerna framkom bl a följande:

· Lennart Karlberg, Riksidrottsförbundets direktör, träffade aldrig Olof Stenhammar

· Gunilla Lindberg tyckte att det inte var tillräckligt när vi visade upp arenorna - bara Globen imponerade

· Gunilla Lindberg säger också att inrättandet av ett Internationellt Council var till skada. Många trodde att Carl Lewis med flera var köpta. Vi borde ha visat upp våra egna stjärnor. Björn Borg visade att han har stor dragningskraft i Lausanne, större än Nelson Mandela

· Mats Hulth satsade mycket på kampanjen och tog ingen semester och tyckte att idrotten satsade för dåligt på kampanjen, Gunilla Lindbergs satsade mycket, C G Anderberg syntes inte mycket och Arne Ljungqvist var snarast en belastning.

· Göran Långsved var besviken på den svenska opinionen, varför skall man ge OS till ett land, där folk inte vill ha det. Vi har vidare ett för dåligt internationellt nätverk, våra representanter är inte tillräckligt många och tunga.

· Olof Stenhammar tror att det kan vara aktuellt att söka OS igen 2016.

Efter det att denna utvärdering gjorts har framkommit misstankar om mutor och då kanske inte dessa slutsatser kan vara relevanta. Även i utvärderingen har misstankar om mutor framkommit.

Utvärderaren Bengt Wallin har också i ett brev uttryckt sin besvikelse över att SOK snarast känner sig besvårad av

utvärderingen och han tycker utvärderingen fått ett kallsinnigt mottagande från beställaren. I recensionerna har utvärderingen bl a fått följande omdömen "Lysande och belysande, delar av innehållet som beklaglig läsning" (Sune Sylvéén SvD), "Klargörande rapport med beklagliga avslöjanden" (Åke Stolt Sydsvenskan).

De personer som intervjuades var:

Anderberg Carl Gustav, ordförande i SOK

Carlsson Rolf, ordförande i SISU

Ericsson Gunnar, ledamot av IOK och SOK t o m 1996

Hult Mats, finansborgarråd i Stockholm

Leif Jansson, generalsekreterare i Svenska Bågskytteförbundet

Karlberg Lennart, direktör i Riksidrottsförbundet

Lagrell Lars-Åke, ordförande i Svenska Fotbollförbundet

Liljegren Lars, Ordförande i Stockholms Idrottsförbund, styrelseledamot i RF

Lindberg Gunilla, generalsekreterare i SOK, ledamot av IOK

Ljungqvist Arne, ordförande i RS, ledamot av IOK

Långsved Göran, ordförande för styrelsen för Stockholm 2004

Mattsson Karin, ledamot av styrelsen för 2004, ledamot av RS

Sevelius Bengt, internationell generalsekreterare i RS

Stenhammar Olof, VD i Stockholm 2004

Wallin Kantzy Lena, informationssekreterare i Svenska Basketbollförbundet

Westerberg Bengt, ordförande i Svenska Friidrottsförbundet

Utvärderingsrapporten kan beställas från SOKs kansli, Carina Ribjer, tel 08-406802, Sofiatornet, Olympiastadion, 114 33 stockholm

STIG NILSSON

TV-pris till SVT

Sveriges Television, Sporten, har av Internationella Olympiska Kommittén fått ett silverpris för reportaget "Bubka vs världen" i kategorin OS-profiler. Guldpriset gick till det amerikanska bolaget NBC för ett reportage om Johann Olav Koss.

European Youth Olympic Days 1999

Vinter-EYOD 1999 arrangeras i Poprad-Tatry i Slovakien i mars och sommar-EYOD i Esbjerg i Danmark i juni.

Utvärdering av OS i Nagano

Vad var bra och vad var dåligt i Nagano? Resultatmässing vet vi att det inte var bra. Av de 105 aktiva hade knappt 75 % målsättningen att ta medalj. 30 % svarade att deras insats var "mycket sämre" än planerat, 45 procent ansåg insatsen var "något sämre". Bara 3 % ansåg att insatsen var mycket bättre än planerat.

Vad tyckte de aktiva om spelen?

Spelen bör koncentreras

Det är viktigt att bo i OS-byn för att få stöd av andra aktiva
Stärkt lagkänsla kommer om alla bor i OS-byn

Vidare framkom att det var viktigt för ledare att vara väl förberedda på massmediatrycket.

Inlägg från Vidar Martinell

Rättelse angående Lars Theodor Jonsson i SOF-Bulletinen nr 4 1998 sid. 3.

Lars Theodor Jonsson (f. 10/11 1903 - d 12/10 1998) deltog i OS 1928 (7:a 18 km) och OS i Garmisch 1936 som reserv. Vid hand död skickade Östersunds-Posten ut en dödsruna över honom, där de skrev att han även deltog i OS i Lake Placid 1932. Flera tidskrifter plankade av denna artikel utan att kolla uppgifternas riktighet. Bl a denna fina tidskrift som Stig Nilsson gör ett jättejobb med, SOF-Bulletinen, och som han ska ha all heder av.

Fakta: 23:e SM på skidor gick i Östersund 15-21 febr 1932

18/2 Herrar 30 km, Startande 207, i mål 181. 17:e man Lars Theodor Jonsson Tunadals IF 2.23,18.

OS gick den 4-15 februari. Sven Lindhagen skriver i sin utmärkta bok "Från Paava-Lasse till Mora Nisse": "Så bar det småningom hemåt med Drottningholm igen. SM-tävlingarna avgjordes samtidigt i Östersund och ute på Atlanten fick vi telegram om att Hedlund blivit 3-milsmästare....". Ett lyckönskningstelegram kablades från "någonstans på Atlanten".

Avslutningsvis vill jag som skidfantast och skidhistoriker sedan 1948 passa på att ta av mig vinterluvan för den 1969 bortgångne Lindhagen. Jag har läst igenom många sportböcker. Aldrig har jag kommit över en så förmämlig idrottsbok som hans med ovanstående titel. Den som har ett stort idrotthistoriskt intresse bör försöka skaffa denna bok.

VIDAR MARTINELL

Gunder Hägg 80 år

Den sista december 1998 fyllde Gunder Hägg 80 år. "Under-Gunder" var ett fenomen som hade sin storhetstid under den tid då oro rådde i världen, när andra världskriget pågick och alla OS ställdes in. Därför fick Gunder inte delta i något OS, vilket med största säkerhet skulle ha gett Sverige ytterligare några medaljer. Gunder satte på sin tid 15 världsrekord, varav 10 på 80 dagar. Ingen lär i framtiden kunna slå detta. 1942 fick han Svenska Dagbladets Bragdmedalj. Det året behövde man inget sammanträde. Det räckte med att Olof Groth ringde runt till jurymedlemmarna. Gunders dueller med Arne Andersson tillhör svensk idrottshistorias stora ögonblick. Under USA-turnen 1943 lade han den kontinenten för sin fötter.

Gunders löparkarriär fick ett tragiskt slut. Livstids diskvalificering för att ha tagit emot mindre summor när han ställde upp och drog fulla hus på arenorna, vissa publikrekord står sig ännu i dag. Det var en dom som mer dömde hans domare än honom själv.

Flagghissning vid OS 1956

1956 arrangerade Stockholm Rytтар-OS. Som sig bör skulle den olympiska flaggan hissas. Den bars in snyggt och prydligt, väl sträckt, av åtta officersaspiranter. En av dem var Sten Thunell. Han hade ansvaret för det hörn av flaggan som skulle i topp, dvs han gick först. Då upptäckte han en tamp i det hörnet på några decimeter. Det skulle betyda att flaggan inte kunde gå i topp. Men som tur var hade Sten en kniv på sig och företagsam som han var skar han av tampen. Han ordnade sedan så att flaggan kunde fästas vid flagglinan och flaggan kunde gå i topp.

På så sätt var ceremonin räddad liksom den svenska äran.

Hur det blev Topsy

Topsy Lindbloms riktiga förnamn var Gustav. Han vann OS guld 1912, alltså på hemmplan, Stockholms Olympiastadion. Mest känd blev han som chef för Danspalatset Internationalen i Stockholm, som ganska snabbt blev Nalen. Topsy var också i många år anställd på Idrottsbladet. Men hur fick han namnet Topsy? I sin ungdom fick han stopp på en förrymd cirkuselefant. Och denne hette Topsy. Därav namnet.

Voitto Hellsten död

Den finske storlöparen och "svenskdödaren" Voitto Hellsten har avlidit, 66 år gammal. Han deltog i tre OS, Helsingfors 1952, Melbourne 1956 och Rom 1960. I Melbourne tog han brons på 400m. Inte ens målfoto kunde skilja på honom och Ardalon Ignatev, Sovjet, om 3:e-plasen, så de fick var sin bronsmedalj. Hans förnamn Voitto betyder träffande nog "Segev",

Medalj till Liedholm

Nils Liedholm har tilldelats Prinsens plakett av Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande. SCIF har delat ut plaketten till förtjänstfulla och aktiva och ledare inom svensk idrott under 50 år. Nils Liedholm var med och vann OS-guld i London 1948 och med i det svenska VM-laget som tog silver 1958. Dessutom har han haft stora framgångar som spelare och tränare i Italien.

IFK Norrköping 100 år

IFK Norrköping fyllde 100 år 1997. Det har inte bara varit fotboll i klubben. Från början fanns det en framgångsrik friidrottssektion. Vid OS 1912 tog två av föreningens friidrottare OS-guld resp silver, nämligen "Topsy" Lindblom och Georg Åberg.

En annan storhet som man bör nämna, men som inte representerade en OS-idrott då, var Tage Fliesberg, den store bordtennisspelaren.

Även fotbollen kan visa upp olympiska guldmedaljer. I det segerrika svenska laget från 1948 i London ingick från klubben Torsten Lindberg, Knut Nordahl, Birger "Bian" Rosengren, Gunnar Nordahl och Nils Liedholm.

De stora namnen bakom Norrköpings dominerande ställning i fotboll på 40-talet var ledaren Carl-Elis "Nalle" Halldén samt de utländska tränarna Lajos Czeisler, Karl Adamek, Vilmos Varszegi och Vilhelm Luger. Förutom de nämna medaljörerna hade klubben storheter som "Mulle" och "Masse" Holmqvist, Bengt "Julle" Gustavsson, Torbjörn Jonsson, Åke "Bajdof" Johansson, Harry Bild, Björn Nordqvist och Ove Kindvall.

Bok om guldmedaljörer i fotboll

Eva af Geijerstam har skrivit en bok om tre av våra största fotbollsspelare, de tre OS-guldmedaljörerna i fotboll, Grenoli, Gunnar Gren, Gunnar Nordahl och Nils Liedholm. Bokens titel är Grenoli, Ett fotbollsäventyr. Boken är en hyllning till Grenoli och skriven för att inte glömma de tre stora. Lite idrottshistoria. Boken är lättsamt skriven.

Handbollen fick bragdguldet

Handbollförbundet har utsetts till årets förbund 1998 av Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande och handbollslandslaget har tilldelats Bragdguldet för segern i EM, efter det att ett stort antal spelare drabbats av magsjuka. Handbollen har på ett lysande sätt bibehållit sin position i världstoppen sedan man tog VM 1990. Kan det bli ett OS-guld i Sydney år 2000? Prissumman för Årets förbund är 200 000 kronor.

Sten Insulander död

Sten Insulander har avlidit, 1998-08-18, 95 år gammal. Han var chefsläkare vid OS i London 1948. Han har vidare varit ordförande i Svenska Cykelförbundet, suttit i Riksidrottsförbundets styrelse liksom i Sveriges Centralförenings för Idrottens Främjandes styrelse och varit ordförande i Djurholms IF.

Under 50-talet engagerade han sig även i modern femkamp och i hans led fanns Björn Thofelt, som blott 19 år gammal vann VM i Budapest 1954

Florence Griffith Joyner död

Amerikanskan Florence Griffith-Joyner har avlidit. Hon dog av en hjärtattack i sitt hem 38 år. Hon har även tidigare haft problem med hjärtat.

I Söul i OS skapade hon rubriker för sitt utseende och sin snabbhet. Hon vann tre OS-guld på 100 meter, 200 meter och korta stafetten. Många började då fundera kring doping men hon har aldrig åkt fast i en dopingkontroll. Hon förnekade alla anklagelser. Hennes tider är fortfarande världsrekord.

I februari 1989 lade hon plötsligt av dagen innan det skulle bli tillåtet med slumpmässiga dopingtester. Dopingmisstankarna följde henne i döden.

Löparkollegan Gwen Torrence säger att för mig existerar inte rekorden. Kvinnlig sprinterlöpning har fått lida för vad hon gjort.

Hon var gift med olympiamästaren Al Joyner .

Det finns underlag för spekulationer. 38-åringar brukar normalt inte dö i hjärtinfarkt. Det är också mycket ovanligt att hålla två världsrekord som ingen tycks komma i närheten av. Men ingen vet orsaken till att hennes hjärta stannade. Men nog verkar hennes öde mycket lika de svenska diskuskastarna Göran Svensson och Stefan Fernholm som båda dog 36 resp 37 år gamla. Förhoppningsvis skall hennes död få andra att låta bli att experimentera.

OS-guld gav kontrakt

Josh Davis som tog tre OS-guld i Atlanta 1996, har nyligen tecknat ett flerårigt kontrakt med Lifeline Industries i USA. Företaget tillverkades bland annat vattenträningsredskap för både vuxna och barn. Davis har dessutom gjorts till frontfigur för den ideella organisationen, American Trauma. Organisationen arbetar med säkerhet i och på vatten.

Guldhoppare omkom

De svenska stavhopparnas före tränare Tadeusz Slusarski omkom i en bilolycka i sitt hemland Polen. Han blev 48 år och vann OS-guld i Montreal 1976. Även Wladyslaw Komar, 58 år, som vann OS-guld i München 1972 omkom i samma olycka. Slusarski bodde ett tag i Sverige.

Nytt tungvikts hopp

Vi har länge haft en tungviktsbrottare av världsklass, Thomas Johansson, som dock vägt lätt mot den ryske björnen Karelin. Nu ser vi ut att få en ny stjärna i den viktclassen. Han heter Eddy Bengtsson och är 18 år. Han väger 120 kilo. Han siktar på medalj i nästa OS i Sydney. De äldre rutinerade skall han slå på kondition. Han vann i år sitt första SM-guld, då Thomas Johansson inte kunde ställa upp. Nu måste han få fler internationella matcher och internationell erfarenhet. Motståndet i Sverige räcker inte till. Liksom Thomas Johansson tänker han träna mycket i Polen tillsammans med Martin Lidberg ett annat OS-hopp. De båda bildar ett team, Team Sydney med pappa Bengtsson som ledare och Frank Andersson som tränare.

IBM hoppar av efter 40 år

IBM kommer inte att förnya kontrakten med IOK som sponsor efter Sydney-OS 2000. Anledningen är att det blivit för dyrt. IBM har varit OS-sponsor i 40 år.

En anledning kan också vara den hårda kritik IBM fick utstå efter OS i Atlanta för dålig resultatservice.

Wolf Lyberg hjälper femkampare

SOF-medlemmen Wolf Lyberg, 81 år, med mångårig erfarenhet som sportskribent och idrottsledare, har av föreningen Riksidrottens Vänner (RV) tilldelats det stora stipendiet på 15 000 kronor. Stipendiet får inte användas för egen räkning utan skall gå till en enligt stipendiatsens åsikt angelägen idrottslig verksamhet.

Wolf Lyberg har beslutat att skänka pengarna till den moderna femkamparen Jeanette Malm så att hon kan förbereda sig på ett bra sätt inför OS i Sydney år 2000.

Sammanlagt delade RV ut åtta stipendier. 10 000 kronor gick till Davis Cup kaptenen Carl Axel Hageskog. Idrottsläkaren och kanotisten Åsa Eklund Växjö och Carina Lindberg Borås, friidrottens förbundskapten för junior- och ungdomslandslagen, fick 5000 kronor var.

Brottaren Eddy Bengtsson, AK 77 i Göteborg, roddaren Sara Grönberg, Hammarby, cyklisten Ola Lanner, Åstorp, och skrinaren Johan Røjler, SK Winner i Örebro, fick 5000 kronor var.

Intressant höstmöte

Staffan
Lindeberg

Måndagen den 16 november 1998 höll SOF höstmöte. Bara 16 medlemmar hade infunnit sig. Skärpning. Föreläsare var Stefan Lindeberg. Han hälsades välkommen av föreningens vice ordförande Owe Fröberg.

Stefan representerar SOK och kommer från kanotsporten. Han siktade i sin ungdom på att ta en plats i OS-laget i sin sport men räckte inte riktigt till. Sedan blev han förbundskaptän och som sådan fick han vara med i OS. Nu tillhör han de givna i OS-truppen som Chef de Mission. Han har totalt varit med på sex OS.

Hans ämne var den nya satsningen som regeringen och näringslivet gör på eliten för att det skall bli 20 medaljer vid OS i Athen 2004. De resurserna som står till förfogande är 140 miljoner d v s 20 miljoner per år under sju år. Se vidare artikel Olympis Offensiv i SOF-Bulletinen 4/98. Till-sammans med resurserna och erfarenheter från olika håll skall satsningen kännetecknas av hög kvalitet.

Beslutet började växa fram efter Lillehammer. Det beslutades att resurserna skulle läggas på SOK och att sponsormedel inte fick spridas ut hur som helst och att satsningen skulle vara långsiktig.

Dåvarande idrottsministern Leif "Blomman" Blomberg var den som insåg vikten av att vi lyckas bra i OS och som förde frågan framåt. Resultatet blev en satsning på medaljer. Frågan drogs på ett regeringssammanträde och strax efter dog idrottsministern. Olof Stenhammar var den som fick företagen att ställa upp. fn 19 företag som bidrar med 600.000 kronor per år i sju år.

Tre parter

I satsningen är tre parter inblandade, SOK, förbunden och den aktive.

Den första stora gallringen och beslut om satsningen har nu gjorts för sommarförbunden och i vår görs samma sak för vinterförbunden.

Grunden för uttagningen ligger i vad som krävs för att nå världstoppen, d v s möjligheten att få medalj.

Förbunden har lämnat förslag på kandidater och för sommarspelen har inkommit cirka 150 namn. Vissa har nominerats och är i åldern 13 (simmerskor) till 41 år (skytte). Ytterligare ett 80-tal kommer att bearbetas. Frågan är om dessa kommer att klara kraven.

När det gäller talangerna bör de ha nått världsklass som junior för att nå världsklass senare som senior. Kandidaterna har testats under två dagar på Bosön. De som var med på testerna var Agneta Andersson, Ulrika Knape, Tomas Gustafson och Anders Gärderud.

Testerna var hårda och utmanande, fysiska och skriftliga. De fysiska testerna genomfördes av personal från Bosön och idrottshögskolan. De svar man ville ha var hur individen kommer att utvecklas. De enskilda samtalen var viktiga. Med på dessa var även Glenn Östh, beteendevetare från Support center i Örebro, och Pia Nilsson, välkända från Support center i Örebro, och Pia Nilsson, välkända och lyckosamma förbundskaptener i var sin idrott.

För de som nu nominerats finns program vad de skall göra varje år och vilka resultat de förväntas uppnå. De skall få bra sparring som ofta betyder träning och tävling utomlands där den bästa konkurrensen finns.

De skall göras ekonomiskt oberoende så att de kan satsa på sin idrott och få det bästa tänkbara stödet. De får också medicinsk och idrottslig hjälp.

Eliten får ett toppstöd och där avgör resultaten.

Samma dag som höstmötet offentliggjordes vilka som får stöd med sikte på medaljer i OS i Sydney och Aten.

Toppgruppen:

Badminton: Peter Axelsson och P G Jönsson (dubbel), **Bordtennis:** J O Waldner (singel o dubbel), Jörgen Persson (dubbel), **Boxning:** Kwamena Turkson, **Brottning:** Mikael Ljungberg, Martin Lidberg, **Bågskytte:** Magnus Petersson, **Friidrott:** Ludmila Engqvist och Kajsa Bergqvist, **Fäktning:** Peter Vanky, **Handboll:** Herrlag, **Kanot:** Magnus Oscarsson och Henrik Nilsson (K2), **Modern femkamp:** Jeanette Malm, **Ridsport:** Dressyr-lag och Paula Tömqvist, fälttävlan, **Rodd:** Maria Brandin, **Segling:** Fredrik Lööf finnjosle, Karl Suneson och Daniel Birgmark laser, Johan Molund och Mattias Rahn 470, Johan Barne, Magnus Augustsson och Hans Wallén soling, **Simning:** Lars Frölander, lagkapp damer 4 x 100m och 4 x 200m fritt, **Tennis:** Jonas Björkman, **Tyngdlyftning:** Anders Bergström.

Talanggruppen:

Badminton: Henrik Andersson och Daniel Eriksson, **Bordtennis:** Fredrik Håkansson, Magnus Molin och Linda Nordenberg, **Boxning:** Andreas Gustafsson, Giovanni Alvarez, **Bågskytte:** Petra Ericsson, **Cykel:** Susanne Ljungskog, **Friidrott:** Stefan Holm, Patrik Kristiansson,

Marie Norman, Erica Johansson, Anna Söderberg och Mustafa Mohamed, **Fäktning:** Roberg Dingl och Adam Larsson, **Gymnastik:** Michael Hjorth, **Judo:** Gabriel Bengtsson, **Kanot:** Niklas Persson, John Eriksson, Erik Lindeberg och Anders Gustafsson, **Modern femkamp:** Erik Johansson, Michael Brandt, **Rodd:** Maria Andersson, **Simning:** Anna Lindberg, Ida Mattsson, Malin Svahnström, Anna-Karin Kammerling, Lotta Wänberg och Sandra Steffensson, **Sportskytte:** Emil Andersson, **Teakwondo:** Carolin Persson, **Triathlon:** Jonas Djurback, **Tyngdlyftning:** Kristoffer Modig.

Säkert har ni synpunkter på dessa namn - det hade även journalister på presskonferensen.

Efter föredraget fick Stefan Lindeberg föreningen hedersvimpel och välförtjänta applåder.

STIG NILSSON

Nya Medlemmar

Kenneth Andersson, Lindängsvägen 14, 141 31 Huddinge
Lotta Falkenbäck, Härnösandsgatan 25, 252 47 Helsingborg

Göran Humling, Nickelgatan 14, 811 54 Sandviken

Matti Kauppila, Tornmovägen 90, 176 77 Järfälla

Ame Lidholm, Tvillingarnas gata 316, 136 63 Haninge

Christer Löfgren, Nynäsvägen 350 A, 122 34 Enskede

Håkan Sundström, Selmedalsvägen 72, 129 37 Hägersten

Hans Säfström, Ljustergränd 1, 116 68 Stockholm

Lars Wass, Vilanvägen 47 B, 757 52 Uppsala

Erik Wiger, Yckelsbo, 820 40 Järvsö

Barlow Research Co, Rinkaby, 705 96 Glanshammar

Hans von Heijne, Valhallavägen 100, 114 27 Stockholm

SOF-medlem belönad

SOF-medlemmen Lasse Sandlin, krönikör på Aftonbladet, har utsetts till "Årets sportjournalist i Stockholm" 1998 av Sportjournalisternas klubb. Förutom äran får Lasse ett stipendium på 10 000 kronor. Motiveringen lyder: Mångsidig journalistisk verksamhet präglad av djup idrottskunskap, glädje och idériedom.

Starbåt klar för OS

Mats Johansson och Leif Möller slutade fyra i VM i starbåt och såg därmed till att säkra en plats för Sverige i klassen i OS i Sydney 2000. Svenskarna hamnade på samma poäng som tyskarna som tog brons.

Svenska Idrottshistoriska föreningen i samarbete med Idrottshögskolan inbjuder till kurs den 16-17 april 1999 i

GRÄV I DIN HISTORIA

Samling på Stockholms Stadsarkiv, Kungsklippan 6, fredagen den 16 april kl 09.00. Avslutning på Idrottshögskolan lördagen den 17 april kl 15.00.

Kuresn vänder sig till dej

som skall skriva föreningens jubileumsskrift

som vill vet hur man skall komma igång

som vill ha hjälp på vägen

som redan skrivit och vill utbyta erfarenheter

som behöver tips om tryckning och publicering

som är intresserad av idrottens historia

Ur programmet: Varför behövs idrottsforskning, var och hur hittar du källmaterial, hur disponerar jag mitt material, vad kräver tryckeriet, Hur marknadsför jag, o s v

Föreläsare: Professor Jan Lindroth, Stockholms Universitet, Lektor Leif Yttergren Idrottshögskolan m fl.

Pris: 600:-. Postgiro 935770 - 8. Anmälan till Svenska Idrottshistoriska Föreningen, c/o Bengtsson, Bergsgatan 15, 3 tr, 112 23 Stockholm. Senast 1 april.

Semifinaler åter i simning i OS

Simtävlingarna vid OS i Sydney har utökats från sju tävlingsdagar till åtta sedan Internationella Simförbundet, IOK och OS-arrangörerna i Sydney kommit överens om att återinföra semifinaler på tävlingsprogrammet. I gengäld försvinner B-finalerna.

Till OS-final kan man ta sig både på tid och placering och det blir därmed mer nerv i tävlingarna.

Senast semifinaler förekom på OS-programmet var vid OS i Moskva 1980. Då tog sig Bengt Baron till semifinal på 100m rygg som 15:e man för att sedan vinna finalen.

Popov på video

Den ryske simmaren Alexander Popov och hans tränare Gennadij Touretski har gett ut en video. För 50 dollar kan man få en 25 minuter lång video som skall hjälpa simmaren att bättre förstå och utveckla effektiviteten i simtagen. Det handlar om att förbättra samspelet mellan teknik, rytm och avspänning, allt för att öka möjligheterna att ta medalj i OS.

Skridskor och olympiska spel

Skridskor, både konståkning och hastighetsåkning, har mycket gamla anor här i Sverige. Båda växte fram i stort sett gemensamt i mitten av 1800-talet. Men att utnyttja dåtidens säkert bra mycket bättre isförhållanden för både tävling och motionsåkning kan spåras ytterligare flera hundra år tillbaka i tiden. Redan den 29 oktober 1863 bildades Sveriges första skridskoklubb, Göteborgs Skridskoklubb, ett år före Norges första, Kristiania Skøyteklubb. Tre år efter Göteborg, d v s 1866, bildades i Stockholm under beskydd av Carl XV "Kungliga Skridskoklubben" med bana vid Kastellholmen. Den var dock i huvudsak till bara för de kungliga och högre militärer. De första tävlingarna i mer ordnad form för hastighetsåkning dröjde därför till 1882 då Stockholms Roddförening kunde inviga sin bana och också avhålla sina första tävlingar ute vid Djurgårdsbrunnsviken.

Drygt tio år senare, d v s 1893, blev en svensk, sedermera Ullevi-chefen Rudolf Ericsson, europamästare i Berlin. Och en annan svensk Oscar Grundén, hade då redan hunnit sätta det första officiella världskordet på 500 meter vid EM 1891. De första tävlingarna i figuråkning arrangerades den 8 mars 1882 på Roddföreningens bana på Djurgårdsbrunnsviken. Ur skridskosportens gemensamma jubileumsskrift, "Ristade Runor och Snabba Skär", inför de svenska förbundens gemensamma 90-årsjubileum 1994, redaktör Gunvald Håkansson, citerar jag följande: "Konståkningen året därpå blev ett markant genombrott. 1893 års tävlingar höra till de märkligaste i Stockholm. Hvarken här eller någon annanstans i Sverige har, även under senare år, afhållits en så stor figuråkningstäfning".

Den för både hastighets- och figuråkning, som det då hette, internationellt gemensamma organisation, ISU, Internationella Skridskounionen bildades 1892. Och Svenska Skridskoförbundet först 1904, dock ett av de äldsta specialförbunden inom svensk idrott. De två disciplinerna, konst- och hastighetsåkning, delades 1945 upp i två förbund, Svenska Skridskoförbundet resp Svenska Konståkningsförbundet. ISU har haft tre stora svenska ledargestalter i sin ledning. Först Viktor G Balck i trettio år mellan 1895 och 1925. Följd som ISUs högste av konståkningens store med

tio VM-titlar i svit, Ulrich Salchow. Denne satt som President i tolv år, mellan Balcks avgång 1925 och fram till 1937. Och strax efter kriget, 1949 kom så Sven Låftman in i ISU som "First Vice President". En post han med bravur innehade i över tjugo år fram till 1971 då han, över 80 år gammal, "declared his resignation and was elected as Honorary Vice President", för övrigt ISUs förste.

Ja det var lite om bakgrunden till skridskosportens utveckling i Sverige. Och nu över till huvudspörsmålet, nämligen skridskosporten i OS-sammanhang. De första Olympiska Spelen i modern tid gick som bekant för över 100 år sedan i Athen, som nu åter skall få stå som arrangör år 2004. De första vinterspelen hölls i Chamonix 1924 men redan dessförinnan hade bl a konståkning funnits med på sommarprogrammet. Vid sommar-OS i London 1908 tog "de svenske" med Ulrich Salchow i spetsen, alla tre medaljerna för herrar! Just Ulrich Salchows storhet beskrivs bäst av att han under åren 1901-1911 klämdes till med 10 VM-segrar i följd och utöver det, OS-guld 1908!! Något som endast Norges Sonja Henie klarat av.

Så kom då första världskriget och inga OS förrän 1920. Då, i Antwerpen, med ishockey (!) och konståkning fortfarande ingående i sommarspelen, skördade konståkningsverige ytterligare stora men här hemma närmast okända framgångar. Magda Mauroy-Julin liksom Gillis Grafström tog då båda sina individuella gulmedaljer och ännu en svenska, Svea Norén, tog silver. Magda Julin, nu död, åkte skridskor som 90-åring, bl a på ett konståkningsläger för ungdom uppe i Nälden, några mil väster om Östersund bara för ett fåtal år sedan!

Skrikkarna var av rent arrangörmässiga skäl "portade" ända fram till första vinter-OS i Chamonix 1924. Men redan före första världskriget hade trion Oscar Grundén, Rudolf Eriksson samt dubbla EM-vinnaren 1907-1908, Moje Öholm, skördat stora svenska lagrar. Ja, även värmländske storåkaren både på cykel och skridsko, konstnären Gustaf Fjaestad bör nämnas. Så kom då som redan nämnts, de första separata vinterspelen, de i Chamonix 1924 och svenska konståkning seglade fortfarande i stark medvind i det att Gillis Grafström, förutom 1920 även vann 1924 och 1928 men fick nöja sig med silver 1932. Gillis Grafström vann tre VM-titlar, den sista 1929, då han även fick Sv Ds gulmedalj. På damsidan

och efter epoken Magda Julin blev det ingenting i medaljväg förrän 1936 då Vivi Anne Hultén i Garmisch tog brons.

På skrinnersidan kom de olympiska framgångarna först efter kriget, d v s 1948 i S:t Moritz. Det var då Åke Seyffarth tog guld på 10 000 meter och silver på 1500 meter. Men Göthe Hedlund var med sitt brons på 5000 meter vid samma tillfälle, trots Åkes bravader, Sveriges förste skrinnersmedaljör i det att 5000 meter gick före 1500 meter och 10 000 meter. Vänner Göthe slog för övrigt en annan svensk IF Thors, Uppsala, "Spurt" Harry Jansson med 1/10 sekund, som därmed blev ännu en av OS glömda fyror.

Sedan kom då Oslo 1952 och i Sverige trodde man att utvecklingen stått stilla under efterkrigsåren även efter 1948. Man väntade sig därför nya stora OS-framgångar. Men därav blev intet. Aftontidningen, då med officin på Norra Bantorget, hade förberett sig väl. Men det som nu följer är egentligen Lars Gunnar Björklunds special. Lars Gunnar som då var elev på närbelägna Norra Latin, berättar: "AT hade satt upp flera flaggstänger ute på torget en för vardera guld, silver och brons. Vi sprang förväntansfulla varje rast ut på torget för att se vad som hänt. Dagarna gick och stängerna stod tomma till det en dag i slutet av första OS-veckan kom upp en ynka bronsvimpel. Inom parentes var det min efter 10 000 meter. Så kom ett par bronsvimplar till i stafett på skidor och ishockey. Och så då sista OS-dagen ett fjärde brons för backhopparen Kalle Holmström från Kiruna, tyvärr avliden sedan ett antal år. Ja bättre kunde det ha gått för "de svenske" och då inte bara då det gällde skidåkare. Jag blev tex också en "glömd fyra" på 1500 meter i full snöyra, och sexa på 5000 meter. Men vem uppmärksammar fyror i, och framför allt efter, ett OS!?"

Så kom då ytterligare tre-fyra framgångs-OS för "Låftmans pojkar". 1956 i Misurina på sjöis, någon mil från Cortina tog Sigge Ericsson två fina medaljer, guld på 10 000 meter och silver på 5000 meter! Sigge, som åkte efter då ledande Knut "Kuppem" Johannesen, var i sitt starka lopp i dimman, tvungen att sätta både svenskt och olympiskt rekord för att vinna. Och Sigge gjorde precis vad som behövdes, d v s slog "Kuppem" med en sekund i sitt skrinnerslivs hårdaste lopp! Men ingen mer svensk på poängplats, d v s bland de sex bästa. Tilläggs bör att ryssarna, som t ex inte var med i Oslo, nu kom med två storåkare, Oleg Gontjarenko, brons på 5000

och 10 000 meter och Boris Sjilkov, guld på 5000 meter. Men det skulle komma mer från det hållet.

1960 i Squaw Valley blev en ny framgång för de svenske i OS-sammanhang. Framför allt då för skrinnersidan från Götet. Det började med att IK Wegas Kjell Bäckman helt sensationellt och i par med Kurt Stille från Danmark (!), satte nytt världsrekord med nära 20 sekunder. (anm. Vladimir Sjilikovskij Sovjet hade strax före OS åkt på 16.13,1, ett resultat som aldrig godkändes som världsrekord av ISU). Kjells 16.14,2 räckte slutligen till en fin bronsmedalj sedan främst Norges Knut "Kuppem" Johannesen med tiden 15.46,6 kapat Hjallis Andersens gamla världsrekord med ytterligare halva minuten, Ja, se det var tider det! Någon mer medalj blev det inte vid detta framgångs-OS. Ett par nya överraskningar i den svenska skrinnersgruppen, ledd förutom av Sven Låftman av självaste Hjallis Andersen, var givetvis Castors Hasse Wilhelmson på 500 meter och IK Wegas Ivar Nilsson på 5000 meter. Båda blev, efter kämpainsatser, ytterligare ett par av dom i OS-sammanhang "glömda fyrona"! Ja även den tredje göteborgaren P O Bogrens fina poängplats som femma på 1500 meter tillhör detta svensk-OS stora prestationer. En annan viktig händelse var att flickorna för första gången i hastighetsåkningens OS-historia fick vara med. Bäst gick det för Christina Scherling från Kvarnsveden med en femte plats på 3000 meter och en sjunde på 1500 meter. Elsa Einarsson från Strömsund föll strax före mål på 500 meter, då med klar medaljchans.

Nästa "Låftman-OS" kom i Innsbruck redan 1964. Men om sanningen skall fram så blev det resultatmässigt ett "mellan-OS". Det var främst Jonny Nilsson, världsmästare med tre världsrekord i Karuizava 1963. En bragd som belönades med Svenska Dagbladets bragdmedalj. Han skulle också visa OS-världen vem som var bäst. Det fanns oros-tecken då det gällde Jonnys OS-form redan före OS, bl a vid EM i Oslo veckan före OS då Jonny "bara" blev sjua på 5000 meter, 10 sekunder efter "Kuppem". Det började ej heller bra i OS, bara sexa på 5000 meter ett par dagar före 10 000 meter. Och åter var det liksom vid EM 10 sekunder upp till "Kuppem". Men efter uppladdningen uppe hos skidåkarna i Seefeld tillsammans med Vålådalens Gösta Olander och Hjallis Andersen, var det en helt ny Jonny som kom till start i första par på 10 000 meter. Och storseger, det blev det, med norr-

männen Fred A Maier och Knut "Kuppern" rejält frånåkta av Jonny med mer än 15 sekunder. Ja, se det var en skrinnersaga det. Men alldeles ensam var inte Jonny i den svenska skrinнарtruppen. Ivriga Ivar blev sjua på 5000 och Heike Hedlund sjua på 500 meter, bara 4/10 från silvermedaljören Grisjin. "Idrottsboken" skriver då i sin årskrönika att "Heike dokumenterade därmed klar världsklass". Flickorna då i sitt andra OS? Vår främsta Gunilla Jacobsson blev sexa både på 500 meter och 1000 meter och Christia Scherling också sexa på 1500 meter.

Så kom då stora skrällen i Grenoble 1968, med svenskar på första, tredje och sjätte plats på "svenskdistansten" 10000 meter. Det var nu en ny Jonny som skrällde mest, nämligen Johnny Höglin, men även Örjan Sändlers brons och gamle Jonnys sjätte plats var givetvis ett gruvligt stort problem att ta med sig hem för ryssar, holländare och främst för norrmän. Och Fred A Majer, blev nu liksom fyra år tidigare, än en gång snuvad på guldet, nu av en nästan okänd svensk. Ja, Johnny Höglin, då tydligen i högform, blev också femma på både 1500 och 5000 meter. Svenskarna tog också platserna fem, sex och sju på 5000 meter då Örjan Sandler blev sexa och Jonny Nilsson sjua. Av våra flickor vad Christina Scherling, nu Lindblom, åter bäst.

Så kom då 70-talets första OS, det i Sapporo, Japan 1972 och Låftmans pojkar fortsatte med stora framgångar. Vi hade nu en ny sprinter i världsklass, nämligen Rättviks Hasse Börjes som på inledande 500 meter tog silver, bara 25/100-delar från seger. Hasse slog och höll världsrekordet på 500 meter i flera omgångar. En ny "allroundåkare", Göran Claeson, med numer nödvändiga sprintertalanger i sammandraget, blev både världs- och europamästare 1973 och upprepade EM-segern 1974. I Sapporo tog Göran brons på 1500 meter, blev dessutom fyra på 5000 meter och sexa på 10000 meter!

Nu blev det ett par OS, 1976 och 1980 utan speciell framgångar. Men svensk skridsko stod ingalunda stilla i väntan på att 1979 års juniorvärldsmästare, Tomas Gustafson skulle "bli vuxen". Redan OS-året 1976 blir Johan Granath sprintervärldsmästare. Tomas Gustafson värmdes upp redan 1982 för "kommande segrar" med att vinna EM i Oslo och samtidigt slå världsrekord på 10000 meter. Så kom då OS 1984 och 1988. Båda OSen med fantastiska framgångar för Tomas. 1984 guld på 5000 meter och silver på 10000 meter! Och som vi säkert alla minns så upprepade Tomas fyra år senare framgångarna, nu med dubbla guld på 5000 och 10000 meter! Därtill nytt världsrekord på 10000 meter!! Fantastiskt och nu ett fjärde bragdguld till svensk skridsko. Denna gång givetvis till Tomas Gustafson.

Efter Tomas har det inte blivit några OS-framgångar. Dessutom ligger dessa OS oss så nära i tiden att någon resumé knappast behövs. Kontentan blir att konståkningen hade

OS-skrällen 1968

Johnny Höglin blev det stora namnet 1968. Trots att han vid en skolungdomstävling på 50-talet slagit en annan Johnny, Johnny Nilsson, fick han för det mesta stå i skuggan av denne Johnny.

Johnny Höglin hade helhjärtat stöd från sin familjen och tränade mycket. Det var hårda träningspass på den framskottade sjöisen.

I Grenoble slog han igenom. Två femteplatser blev det på 5000 meter och 15000 meter. Han var bara två tiondelar från en plats på pallen på 1500 meter.

Så var det dags för 10 000 meter. Favorit var Fred Anton Maier. Han åkte i första par. Johnny Höglin gick ut i sjunde par med ett varvschema på 15.40. Men det var ett för försiktigt schema. Han jagade Maiers 15.23,9 och från första varvet hade han Maier på kornet. Det blev en kamp om tiondelar, men han tappade något vid 7000 meter.

Men man var ändå nöjd med Johnnys lopp. Men han kom tillbaka och lade sig en sekund före Fred Anton. Han gick i mål och hade slagit personligt rekord med mer än 15 sekunder. Majer var slagen med tre tiondelar. Man trodde inte det var sant.

Örjan Sandler fanns kvar. Även han åkte bra, gick in på bronsplats. Johnny Nilson gick in på sjätte plats och därmed hade Sverige fullbordat sin största dag i skridskohistorien.

Överskott för Nagano

Nagano kan uppvisa ett ganska stort överskott på sina Olympiska Spel. Till det bidrog i första hand bra biljettförsäljning samt en svag yen. Överskottet blev en drygt kvarts miljard kronor.

De utländska sponsorererna och TV-bolagen betalade i dollar och eftersom yenen försvagats kraftigt blev intäkterna extra stora för arrangörerna.

Överskottet skall gå till den japanska idrotten. Spelen kostade totalt 17 miljarder kronor.

sin storhetstid i olympiska sammanhang före kriget och hastighetsåkningen efter kriget. Men att båda förbunden i dag står långt ifrån nya olympiska framgångar. Möjligen med undantag för vår ny fartgren, Short Track.

CARI, ERIK ASPLUND

Stora Grabbar och Tappa Kämpar

Erik Wiger, känd löpare på 3000 meter hinder och ledare för svenska landslaget i fri idrott är ny medlem i SOF. Han har också skrivit en bok om fri idrott om mästarare och profiler, om dramatiska händelser, historier och skrönor under SM-tävlingarnas 100-åriga historia.

Boken har titeln **Stora Grabbar och tappra kämpar - Historier och skrönor från 100 SM-år**. 229 sidor.

Boken kan beställas från: **Råsunda Multimedia AB, Kyrkbacken 20 C, c/o GDC, 17150 Solna, Tel 08 - 590 779 74. Pris kr 220:-**. Här ett exempel på en skröna:

Stickan bland boxare i Tokyo

Under Tokyo-OS gick höjdhoppparret Stig "Stickan" Pettersson och Kjell Åke "Sörmarkarn" Nilsson på boxning, en av inledande omgångarna. Sörmarkarn hade kommit på att deras deltagarpass hade tillräckligt finstilt text för att duga på vilken tävlingsarena som helst. Stickan och Sörmarkarn knallade alltså in i boxningshallens ingång för tävlande med hjälp av sina deltagarpass. De travade genom omklädningsrummen och genom deltagargången in i själva hallen. Gången slutade vid ringen men innan dess skulle de vika av och gå upp på läktaren. Ett litet staket avgränsade deltagargången från publikdelen i hallen. Sörmarkarn hoppade över staketet och började gå uppför läktartrappan. Stickan skulle följa efter. Med händerna i fickorna skulle han hoppa över det 70 centimeter höga staketet. Stickan klarade inte höjden i första försöket. Han snubblade och med händerna i fickorna föll han raklång i början av trappan. Innan Stickan ens hunnit försöka komma på fötter var några japanska vakter runt honom, höll honom nere och bad honom artigt att ligga stilla. De talade snabbt på japanska, eller japan-engelska, och en av vakterna pekade på Stickans smalben. Efter en stund och några fåfänga försök att komma upp, tittade Stickan dit vakterna pekade, på smalbenet. Där, på hoppbenets byxben hade en blodfläck börjat sprida sig. Stickan hade slagit ett ordentligt jack i vadmuskeln på upphoppbenet. Några dagar före hans egen tävlingsdag i den olympiska höjdhoppstävlingen. Stickan blev lätt chockad, inte av smärta, utan av rädsla för vad den sakta ökade blodfläcken på smalbenet skulle kunna innebära. Han lät sig omhändertas och bäras till en ambulans för transport till sjukhus. Stackars chockade Stickan kunde bara tänka en enda klar tanke, på väg ut till ambulansen. Han måste få bud till "Lammet" Ljungqvist, hans egen och hela friidrottslandslagets livmedikus. Han lyckade övertyga ambulansmännen om att de måste ringa den svenska förläggningen och meddela Dr Ljungqvist vad som hänt. Ambulansen tog honom snabbt till sjuk-

hus och lika snabbt och behändigt in i ett behandlingsrum där två japanska kirurger väntade. De japanska kirurgerna hade dock redan fått meddelande om att en svensk specialist var på väg och nöjde sig därför med att förbereda den svenske specialistens insats - att sy ihop jacket. I den svenska förläggningen fick man inte tag i Lammet, han var i tjänst på någon tävlingsarena. En annan av OS-läkarna, en medicinare, som kan få vara anonym, skickades till sjukhuset för att ta hand om den svenske boxare som transporterats från boxningsarenan till sjukhuset med ett uppslaget jack i underbenet. Medicinaren åkte i snabbtransport till sjukhuset för att ta hand om den boxare som tydligen råkat ut för OS-historien lägsta slag (var inte bältet gränsen för låga slag?). Medicinaren stormade in i behandlingsrummet, där den välbekante höjdhoppsmästaren låg på bordet och väntade på att bli sydd. Medicinaren hade inte sytt ihop ett sår på många år (var det senast under AT-tjänstgöringen) men han beslutade sig för att hålla masken och skrida till handling. Hans hantering av nål och tråd var något valhänt och i normala fall skulle han nog inte få sy i en knapp i Stickans byxor, men detta var inget normalfall och med en artig och försiktig assistans av de båda japanska kirurgerna fick han ordning på utrustningen och lyckades införa de två mycket artiga men också mycket förvånade och säkert oförstående assistenterna, träckla ihop såret. Under tiden hade Lammet ute på fältet fått meddelandet att en svensk boxare som hette Stickan Pettersson, skickats till sjukhus, utslagen och i behov av vård. Lammet lyckades även han få snabbtransport till sjukhuset. En lindrigt sagt förbryllad Lammet funderade i bilen på väg till sjukhuset, vad som egentligen hade hänt. En svensk boxare? Stickan Pettersson? Utslagen? När Lammet kom instormade i behandlingsrummet

var behandlingen klar. Stickan var sydd och omplåstrad. Medicinaren sken som en sol, han hade lyckats riktigt bra trots sin ovana. De japanska läkarna log och bugade artigt åt denne andre, nyss anlände svenska läkare. Vad de japanska kirurgerna tänkte i sitt stilla sinne, vill vi egentligen inte veta.

Boxare Stickan Pettersson kunde lämna sjukhuset på egna ben tillsammans med två egna läkare, den ena medicinare och den andre ortopedkirurg. I höjdhoppfinalen hoppade Stickan 2,14 och blev fyra, efter att länge haft silvervittring. Stickan hade sitt bandage dolt i en lång vit strumpa på upphopsbenet.

Stig Stickan Pettersson, född den 26 mars 1935, tävlade för Kronobergs IK, Stockholm, under hela sin friidrottskarriär. Han var elitman under mer än 10 år och deltog i tre Olympiska Spel. Melbourne-OS 1956 där han var 4a på 2,06, Rom-OS 1960, där han var 5a på 2,09 och i Tokyo 1964, där han åter blev 4a, nu med 2,14. Stickan tog sju SM-titlar i följd under åren 1956-62 och ett åttonde SM-tecken 1964. I landslaget var han kapten under många år, för att sedan efter avslutad höjdhoppkarriär, fortsätta som lagledare i 10 år, över Montreal-OS 1976. Stickan tog även säte som friidrottens man i Sveriges Olympiska Kommitté.

Anm: Ingen svensk boxare deltog i OS i Tokyo 1964, så man kan undra vad de tänkte på det svenska OS-kansliet vid beskedet om en skadad svensk boxare.

Stipendiefond tillägnad SOFare

Mitt idrottsliv ligger långt tillbaka i tid och rum. Det första värt att nämna är att jag 1947 vann Stockholms Skol-DM på 100 meter, sprang sista sträckan i vårt vinnande Södra Latin-lag på 4x100m och 14 dagar senare segrade jag på 1500 meter på Skolungdomens på Stadion.

1948 blev ett mellanår med studenten och lumpen. Men också satsning med mina föräldrars bistånd inför 1949, då jag blev femma på 1500m på SM. I en tävling i Södertälje på samma distans kom jag före OS-Guld-Henry till mål-snöret med 3.50,8.

Mitt idrottsliv fick en helt ny inriktning på hösten i och med att jag med visst bistånd från Gösse Holmér erbjöds ett 4-årigt stipendium av The University of Tennessee i Knoxville. Så vitt jag vet är jag den första svenske friidrottare som fått en sådan möjlighet. I oktober damp jag ner i Knoxville och flyttade in i East Stadium bland alla football-players, muskelmassiva grabbar mellan 80 och 100 kilo, och började plugga. Läs här amerikansk football, en tuffare variant av rugby.

Trots begränsade ekonomiska resurser gjordes en sats-

ning på framför allt löpning i och med min ankomst. Vi blev ett kamratgäng som hade olika stipendier på varierande nivåer. Vi tränare, tävlade och pluggade tillsammans.

På den tiden gällde det mest skolmatcher i region Sydöstra USA från Florida i söder till Kentucky i norr. I terränglöpning, höstens begivenhet, var vi helt oslagbara och vann samtliga matcher och mästerskap med stor överlägsenhet. På bana på våren fick vi dubblera i stor omfattning, vilket för min del betydde löpning från 440 yards till 2 eng mil. Ofta 2-3 lopp på samma dag. Eftersom kampviljan var god gick det ganska bra.

En gång fick jag chansen att ställa upp i Universitetsmästerskapen i terränglöpning, blev tvåa och därmed All American vilket jag då ansåg som den största utmärkelse jag någonsin skulle drabbas av.

Under de snart 50 år som gått sedan jag gick ut universitetet med en BS-grad (ungefär fil kand) har vi som pluggade och tävlade kring 50-talets början hållit en enastående kontakt och iscensatt ett antal träffar.

I april i år var det dags igen men det blev den första träff jag missat och den sista jag borde ha missat! Mig ovetande hade man instiftat en stipendiefond, The Alf Holmberg Scholarship Fund, som skulle presenteras vid avslutningsbanketten av The Athletic Director. Man hade redan fått ihop en grundplåt på 45 000 dollar! Alla hade glatt sig åt att få uppleva min totala överraskning och få höra hur jag klarade av ett taktal.

Jag hade nu så oerhört mycket att tacka mina studie- och lagkamrader för. Alla år av vänskap och kontakter och nu denna för mig ofattbart stora gåva. För mig återstår bara att göra mitt för att The Alf Holmberg Scholarship Fund skall leva och överleva mig till gagn för gamla och nya generationer av friidrottare vid The University of Tennessee.

ALF HOLMBERG

Lasse Glassér död

Lasse Glassér, Rättvik, har avlidit 73 år gammal. Han föddes i Stockholm och blev ett stort namn inom kanotsporten och var en av Gert Fredrikssons främsta utmanare. Vid OS i Helsingfors 1952 tog han OS-silver i tvåmanskajak 1000 meter tillsammans med Ingemar Hedberg sedan ett finskt par slagit svenskarna, men det behövdes målfoto för att skilja dem åt. Lars Glassér vann också fyra VM och en mängd nordiska och svenska mästerskap. Han ägnade sig också åt simning, boxning och ishockey (ett DM med Malmö 1955). Efter idrottskarriären drev han Tenninge Gård i Furudal där han byggde upp vad som har kallats ett paradiset för kanotister. Catarina Glassér-Bjerner var hans dotter. Hon vann 2 SM i slalom och 1 i storslalom och jobbade för OS 2004.

Utmärkelser m m

IOC's trofé "Sports Ethics" för 1988 skall tilldelas en person som gjort en stor insats för etiken inom idrotten i landet. Trofén för 1988 har tilldelats Bengt Wallin.

SOK har föreslagit att Tjejtrampet får IOC's Patronage of Sport for all 1999. Tidigare har Vasaloppet, Vätternrundan och Tjejmilen erhållit utmärkelsen.

Carin Nilsson-Gren representerade Sverige vid IOC's regional Seminar on Women and Sport i Zagreb och vid tredje European Conference on Women and Sport i Athen den 25-28 september 1998 representerades SOK av Kerstin Bodin, SOF-medlem.

Vid IOC's congress for Sport for all and the global educational challenges i Barcelona den 19-22 november representeras SOK av Stig Pettersson, SOF-medlem.

Nordbanken Fonder AB redovisar 1 859 400:89 till SOK för andra kvartalet 1998 som udelning i samarbetet med Nordbanken Allemansfond Olympia.

Svenska femkampare reparerade guldmisss

Modern femkamp introducerades i Ungern för 70 år sedan och det ungerska laget tog olympisk guld för 45 år sedan. Dessa två händelser ville ungrarna fira med en nostalgitävling. Därför inbjöds samtliga lagmedaljörer vid de 10 Olympiska Spelen mellan 1952 och 1992 d v s den period då lagmedaljer utdelades, till en nostalgitävling i Budapest den 5-7 september 1997. Sverige har tagit olympiska lagmedaljer två gånger, silver vid OS i Helsingfors 1952 och brons vid OS i Moskva 1980.

Sverige representerades 1952 av Claes Egnell, Lasse Hall och Torsten Lindqvist, vilket också var ordningen vid uttagningstävlingen d v s SM 1952. Sverige hade året innan gjort en mycket god insats vid VM, som gick i Helsingborg. Med placeringarna 1a (Lasse Hall) 3a (Torsten Lindqvist) och 4a (Sune Wehlin) var Sverige stora favoriter inför OS i Helsingfors. Lasse Hall försvarade med glans de svenska färgerna genom att erövra den individuella guldmedaljen, Lindqvist (9a) och Egnell (11a) gjorde emellertid en svagare insats än väntat, varför ungrarna tog lagguldet och det svenska laget fick nöja sig med silver. Det finska laget tog brons. Hall och Haase fortsatte att tävla t o m OS 1956 i Melbourne, men några år därefter var femkampen slut även för dem.

Så kom då mycket överraskande under våren 1997 en in-

bjudan från Ungern att delta i en nostalgitävling i modern femkamp. OS 52-laget accepterade direkt med OS-laget 80-laget tackade nej.

Silverlaget från Helsingfors hade onekligen åldrats. Dessutom hade Lasse Hall gått ur tiden. Svenskarna fick därför inkalla reserven från 1952 Bertil Haase. Tävlingsidén var att laget som helhet skulle genomföra de fem grenarna, men alla tre lagmedlemmarna måste genomföra minst en gren. Vidare skulle åldersbonus utdelas för att de äldre lagen skulle ha någon chans mot de yngre. Det svenska OS 52-laget hade den i särklass högsta sammanlagda åldern.

Hårdträning i fyra månader

Efter en kort diskussion beslöt att Claes (81 år) skulle ta sig an ridning och skjutning. Torsten (72 år) fäktning och simning och Bertil (74 år) löpning. Claes hade inte ridit eller skjutit på många år, Torsten hade inte fäktats eller snabbsimmat på 30 år. Den ende som kunde tävla direkt var Bertil, som aldrig hade lagt av med löpning. Det blev alltså hårdträning i fyra månader. Lagmedlemmarna bemöttes med stor förståelse och hjälpsamhet i ridhus, i fäktsalen, på skjutbanan och i simbassängen på respektive hemorter. Formkurvan steg brant. Överhuvudtaget var det en intressant observation att kroppen vid så hög ålder tålde så pass mycket rationell träning.

Det var 30 olympiska lag som fick inbjudan men alla kunde inte komma. För att det inte skulle bli för få deltagare inbjöds även VM-lag, mer eller mindre ursprungliga. Dessutom inbjöds ett "Championteam", där Ville Grut (84 år och OS-guld 1948) deltog i skjutning och Björn Thofelt (62 år och individuell världsmästare 1954 just i Budapest) deltog i ridning, simning och löpning. Totalt deltog 25 lag varav 15 var olympiska lag, mer eller mindre genuina. Tre kvinnliga lag deltog. Sammanlagt blev det 70 tävlande varav 34 var utlänningar från England, Tyskland, Frankrike, dåvarande Tjeckoslovakien, Finland och Sverige.

Av förklarliga skäl var det svenska laget mest nyfiken på de ungerska och de finska lagen från OS 52. Det intressanta var att de ställde upp med de ursprungliga lagmedlemmarna. Mötet mellan dessa idrottskamrater efter 45 år utgjorde en av resans höjdpunkter. Det svenska laget ville ju gärna ta revansch för nederlaget 1952.

Ny bragdmedalj?

Tävlingarna började med banhoppning. Det måste betraktas som en ny bragd att Claes Egnell, 81 år och Sv D-bragdmedaljör 1945. Genomförde ridningen på ett utmärkt sätt. Han vann visserligen inte men med ett nedslag hamnade han i mitten bland de 25 deltagarna. Björn

Thofelt var ännu bättre och blev tvåa bland utlänningarna. Fäktningen har blivit mera fysisk nuförtiden och de yngre fäktarna blev för svåra för Torsten. Men han slog bl a sina samtida från OS 52, ungraren Benedek och finnen Rokka. Skjutningen blev inte så framgångsrik för annars så säkre Claes. Wille Grut däremot visade gamla takter. Simningen blev en svensk triumf genom att Torsten totalsegrade, naturligtvis med hjälp av åldersbonus. Löpningen slutligen genomfördes med den äran av Bertil Haase som blev 3a bland utlänningarna.

Laget placerade sig som 14e bland alla 25 lagen och som 7e bland de olympiska lagen. Men det viktigaste av allt var att laget slog både Ungern och Finland från OS 52. Revanschen var klar!

Stämningen under tävlingen var självklart av karaktären "vänskapssmatch". Men trots det genomfördes alla grenarna på ett perfekt och korrekt sätt. Däremot var kvällarna före tävlingsdagarna inte som förr. Banketterna avlöste varandra. Tävlingsarrangörerna hade all heder av genomfördet.

Repris på prisceremoni

Ungersk TV och press följde tävlingarna noggrant. Det ungerska OS 52-laget var ju nationalhjältar eftersom de erövrade Ungerns första guldmedaljer i modern femkamp. Därför arrangerades dagen efter tävlingarna en repris på medaljutdelningen i Finland 1952. Lagen ledsagades till prispallen av värdinnor, fick mottaga medaljer av stadens borgmästare och blommor av nationalklädda flickor. Där efter hissades de ungerska, svenska och finska flaggorna till tonerna av den ungerska nationalsången. Tala om nostalgia!!

Det svenska laget som hade förmånen att få delta i denna fantastiska idrottsresa vill framföra ett tack till Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande, som genom ett generöst resebidrag möjliggjorde resan. TORSTEN LINDQVIST

Artikel har varit publicerad i Sveriges Centralförening för Idrottens Främjandes årsbok 1998.

Fakta om Modern Femkamp

Den Moderna Femkampen uppfanns 1910 och infördes på det Olympiska programmet vid OS i Stockholm 1912 av baron Pierre de Coubertin. "Modern" kallades sporten för att skilja den från den antika femkampen (pentathlon) som omfattade diskus, spjut, längdhopp, löpning och brottning. Den moderna femkampen bestod ursprungligen av följande grenar, en gren per dag:

1. Terrängridning 5 km med ett 20-tal hinder, ca 1 me-

ter höga

2. Värjfäktning, alla mot alla, en stöt

3. Pistolskjutning duell - mot en helfigur av papp fyra serien a fem skott. Figuren är borta i 10 sekunder och visas i 3 sekunder varvid man lyfter pistolen och avlossar ett skott

4. Simning 300 meter

5. Terränglöpning 4 km

Resultatet räknades fram genom den s k placeringssiffermetoden, d v s vinst i en gren gav platssiffran 1 o s v. Sammanlagda lägsta platssiffran vann hela tävlingen. Under 1950-talet övergick man till en poängberäkning baserad på resultatet i stället för placering.

Sverige dominerade

Sverige dominerade grenen i de Olympiska Spelen från 1912 till 1932. Av de 15 medaljer som utdelades under denna period missade Sverige bara två brons. Men 1936 blev bäste svensk, Sven Thofeldt, "bara" 4a. Wille Gruth vann överlägset i London 1948 med den lägsta platssiffran någonsin, 16. Silvermedaljören hade platssiffran 47. Gösta Gärden tog brons med snudd på silver. Båda dessa är SOF-medlemmar. Gruth fick Dagbladsmedaljen detta år.

Lasse Hall blev guldmedaljör både 1952 och 1956 och han är den ende som vunnit två olympiska guld. Björn Fern vann 1968 och Svante Rasmuson tog silver 1984. Sedan dess har ingen olympisk medalj i modern femkamp erövrats av någon svensk.

Nu bara en dag

Moderna femkampens existens i olympiska sammanhang är hotad. För att göra grenen mer publikvänlig och lämpligare i olympiska sammanhang har stora förändringar gjorts på senare tid. Terrängridningen har ersatts av banhoppning, fäktningen har reducerat matchtiden till en minut, skjutningen har ändrats till luftpistol mot fast tavla på 10 meters avstånd, simsträckan har reducerats till 200 meter och löpningen till 3000 meter. Och hela tävlingen skall genomföras på en dag. Trots dessa förändringar togs grenen bort från det Olympiska programmet vid IOKs möte i Lausanne i september i fjol. Beslutet ändrades dock och moderna femkampen kommer under alla förhållanden att finnas med på programmet i Sydney år 2000.

SOF-medlem ny journalistordförande

SOF-medlemmen Arne Jansson valdes vid Stockholms Sportjournalisters årsmöte till ny ordförande för föreningen. Han efterträder Thure Petersson, även han SOF-medlem.

SOK:s ÅRSMÖTE 1998

SOK:s årsmöte ägde rum tisdagen den 24 november kl 18.00 i Industriförbundets lokaler i Stockholm. SOK:s styrelseordförande Carl-Gustav Anderberg hälsar deltagare och gäster välkomna och förklarar SOK:s 86:e årsmöte för öppnat.

Därefter överlämnade han SOK:s hedersring i brons till Elisabet Gustafson, skip i det svenska curlinglaget, som tog brons i vinter-OS i Nagano. Ingen av de andra svenska medaljörerna i Nagano var närvarande.

IOK ger varje år en trofé till NOK att dela ut, på grunder som varierar från år till år. 1998 ges den till den som i resp land gjort de bästa insatserna för "befrämjande av etik inom sporten". SOK:s styrelse har beslutat att den skall tilldelas Bengt Wallin för hans insatser inom "Starta vägen".

Så vidtog upprop och fastställande av röstlängd. 34 förbund, Arne Ljungqvist och Gunilla Lindberg var närvarande. Brottningsförbundet saknades.

Till mötesordförande valdes Ingemar Josefsson, f.d. borgarråd i Stockholm, numera riksdsmän, till mötessekreterare Gunilla Lindberg och till justeringsmän Helena Lingham, curling, och Peter Ström, baseball.

Stefan Lindeberg kompletterade verksamhetsberättelsen med information om det nya Elitprogrammet. 27 st och 3 lag ingår i Topp-programmet och 36 i Talang-programmet. Till det senare hade specialförbunden nominerat 160. 80 kallades till test av vilka alltså 36 togs ut.

Styrelsens verksamhetsberättelse godkändes liksom revisionsberättelsen och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret.

Vid 1997 års årsmöte beslutades vissa stadageändringar, bl.a. utökades valberedningen från 3 till 5 ledamöter. Med anledning därav företogs fyllnadsval till valberedningen av Pia Zätterström, simning, och Lena Wallin-Kantzy, basketboll.

Styrelsens verksamhetsplan för pågående och närmast kommande verksamhetsår föredrogs av Gunilla Lindberg. Verksamhetsplanen godkändes.

Gunilla Lindberg rapporterade om förberedelserna för Sveriges deltagande i OS i Sydney 2000 och vinter-OS i Salt Lake City 2002.

1997 års årsmöte beslöt att en utvärdering skulle göras av Stockholms OS-kandidatur 2004. Uppdraget gick till Bengt Wallin. Bengt Wallin föredrog utvärderingen. (se sid 6) lade svenska idrottsrörelsen.

CG Anderberg anmälde att SOK, efter underremiss till OSF, beslutat skicka in ett remissvar till inrikesdepartementet angående idrottsutredningen. SOK

och RF är överens i 24½ av 25 punkter. Det enda som skiljer är synen på reglerna för fördelning av stalliga medel till idrottsrörelsen. Utredningen föreslår att RF fördelar idrottens alla statsanslag, även de till SOK. RF stöder utredningens förslag medan SOK vill ha sina anslag direkt från staten.

Arne Ljungqvist, RF:s ordförande och med i SOK:s styrelse i egenskap av IOK-ledamot, inledde diskussionen med att framhålla att han känner sig kliven. SOK och RF står emot varandra på en principiellt viktig punkt. Det är inte bra och han föreslår att SOK:s och RF:s styrelser vid ett gemensamt möte söker lösa frågan.

Hans Holmér, bob- och rodel: Slå ihop RF och SOK.

Lars-Charter Olsson, fotboll: Vi har redan diskuterat detta. Det skall vara 2 separata organisationer. Stöder Arne Ljungqvists förslag om ett möte mellan SOK:s och RF:s styrelser.

Timo Marklund, cykel: Vi stöder SOK:s linje.

Per-Axel Eriksson, SOK och simning: Den som har den ekonomiska makten styr. Vad det gäller är om RF skall ha makten stt styra SOK.

CG Anderberg, SOK: Är förvånad att organisationsfrågan kommer upp igen. SOK menar att staten skall fördela sina anslag direkt till de 2 huvudorganisationerna i svensk idrott, RF och SOK. Den som känner sig förfördelad om RF står för fördelningen saknar möjlighet att överklaga.

Lars-Åke Skager, skridsko: Detta är ett typexempel på vad svenskt utredningsväsende kan ställa till med. Regeringen borde bestämma vart pengarna skall gå.

Björn Unger, segling: Vi stöder SOK:s linje.

Ulf Lönnqvist, bordtennis: På min tid i regeringen bestämde regeringen hur mycket som skall gå till OS. Och så blir det sannolikt även i fortsättningen. Vad som återstår, och vad som man i praktiken tvistar om, är organisationsanslaget till SOK, senast 2,1 mkr.

Christer Löfgren, judo: Det torde vara lättare att få anslag till OS, därför bör man satsa på det.

Arne Ljungqvist: För RF är det en viktig principfråga att RF skall stå för det samlade ekonomiska ansvaret inom svensk idrott.

Stefan Lindeberg: Vi vill ha arbetsro och inte RF:s förslag.

Då detta bara var en anmälan från SOK:s styrelse om att SOK ämnar lämna in ett remissvar om idrottsutredningen, och något om innehållet, togs inga beslut,

CG Anderberg tackar Ingemar Josefsson för det förträffliga sätt han skött årsmötet på, årsmötesdeltagarna, SOK:s styrelse och personal samt förklarar SOK årsmöte 1998 för avslutat.

TURE WIDLUND

Sveriges första
och enda
ANTI KVARIAT
med special-
inriktning på
IDROTT

SÄLJER och KÖPER

allt antikvariskt material
med idrottsanknytning:

böcker, tidskrifter, tidningar,
vykort, samlarbilder, program,
klubbnålar, autografer etc.

Svenskt och utländskt.

Besöksadress: Grimstagatan 170, Vällingby.

Öppet måndag-fredag 09.00-17.00.

Lördagar 10-14 (ej juni, juli).

Tel. 08/739 09 71. Fax. 08/739 14 73.

Postadress: Box 181, 162 11 Vällingby.